

Omavalitsusfoorum nõuab Vabariigi Valitsuselt Euroopa Kohalike ja Regionaalsete Omavalitsuste Kongressi (CLRAE) ettekirjutuste viivitamatut täitmist täies ulatuses!

Esimese Omavalitsusfoorumi algatusel pöördus 2009. aastal Eesti Linnade Liidu ja Eesti Maaomavalitsuste Liidu Delegatsioon Strasbourgis Euroopa Kohalike ja Regionaalsete Omavalitsuste Kongressi (CLRAE) poole, et saada Euroopa Nõukogu seisukoht, kas Eesti Valitsuse lisaelarvega omavalitsuste eelarvetes tehtud kärped on kooskõlas Euroopa kohaliku omavalitsuse hartaga. Pärast seda pöördumist pingestus kohalike omavalitsuste eelarveolukord veelgi, kui 2009. aasta juunis võttis Riigikogu vastu teise negatiivse lisaelarve.

Pöördumise tulemusena külastas CLRAE delegatsioon Eestit ning kohtus meie valitsusasutuste, Riigikogu, Riigikohtu, üleriigiliste kohaliku omavalitsuse üksuste liitude ning Tallinna ja Haapsalu linna esindajatega. Kuu enne delegatsiooni Eesti visiiti võttis Riigikohus märtsis 2010 vastu otsuse 3-4-1-8-09, millega kohustati seadustes selgelt eristama omavalitsusele kohaliku elu küsimuste otsustamiseks ja korraldamiseks ette nähtud raha riiklike kohustuste täitmiseks mõeldud rahast. Samuti kohustati riiki määrama kohaliku omavalitsuse üksustele seadusega pandud riiklike kohustuste rahastamine riigieelarvest.

2010. aasta oktoobris toimunud CLRAE Kohalike omavalitsuste koja istungil kiideti heaks soovitus 294 (2010) Eesti kohaliku demokraatia kohta, mille sama aasta novembris võttis teadmiseks Euroopa Nõukogu Ministrite Komitee.

Tallinna Tehnikaülikooli kohaliku omavalitsuse ja regionaalpoliitika õppetool eesotsas professor Sulev Mäeltsemehega andis praeguse aasta septembris Sihtasutuse Tallinna Arengu- ja Koolituskeskus palvel ülevaate, kuidas Vabariigi Valitsus ettekirjutusi ajavahemikul 26. oktoobrist 2010 kuni 1. septembrini 2011 on täitnud.

CLRAE raportis sisaldus üheksa selget juhust, millest viimane oli nõue, et Eesti ametivõimud teavitaksid Kongressi kõnealuse raporti soovitude põhjal ellu viidud järelmeetmetest. Tallinna Tehnikaülikooli analüüsist selgub, et üheksast ettepanekutest on täidetud vaid üks – see, mis puudutas Euroopa kohaliku omavalitsuse harta kohaliku omavalitsuse üksuse tegevuses osalemise õigust käsitleva lisaprotokolli ratifitseerimist. Ülejäänud kaheksa soovitusena rakendamiseks ei ole Vabariigi Valitsus astunud märkimisväärseid samme ega ole ettepanekute täitmiseks näidanud ka head tahet. Vastupidi, ettepaneku puhul, mis puudutab kohalikele omavalitsustele eraldatud vahendite proportsioone, on olukord veelgi halvenenud.

Eesti Vabariigi põhiseaduse § 154 lõikest 2 tuleneb omavalitsusüksuse õigus, et talle seadusega pandud riiklikud kohustused oleksid riigieelarvest rahastatud täies ulatuses. Kõnealune õigus kaitseb omavalitsusüksust, et ta ei peaks riiklike ülesannete täitmiseks kasutama raha, mis on mõeldud omavalitsuse kohustuste täitmiseks. Olukord, kus

omavalitsusüksus peab riiklike kohustuste täitmiseks leidma raha kohalike ülesannete arvel, või tegema valiku, milliseid kohustusi täita, on vastuolus põhiseadusega.

Omavalitsusfoorum protesteerib Eesti Valitsuse soovimatuse vastu täita Euroopa kohaliku omavalitsuse hartat, Eesti Vabariigi põhiseadust ja Riigikohtu otsuseid. Nõuame Vabariigi Valitsuselt CLRAE ettekirjutuste viivitamatut täitmist täies ulatuses. Eesti peab saama euroopalikuks riigiks, kus austatakse nii Eesti omavalitsuste kui ka omavalitsuste Euroopa esindusorganisatsiooni seisukohti.

Pöördume nendes küsimustes Eesti Vabariigi Presidendi, Riigikogu liikmete, Vabariigi Valitsuse liikmete, Eesti Linnade Liidu juhatuse ja liidu liikmete, Eesti Maaomavalitsuste Liidu juhatuse ja liidu liikmete, Eesti maakondade omavalitsusliitude juhatuste, Läti, Leedu ja Soome omavalitsusliitude juhatajate, Euroopa Nõukogu Kohalike ja Regionaalsete Omavalitsuste Kongressi ja selle presidendi hr Keith Whitmore'i, Euroopa Parlamendi liikmete, Regionaalarengu Komisjoni ja selle esimehe pr Danuta Hübneri, Euroopa Liidu Regioonide Komitee ja selle presidendi pr Mercedes Bresso, Euroopa Kohalike ja Regionaalsete Omavalitsuste Nõukogu ja selle presidendi dr Wolfgang Schusteri, Euroopa Liidu Komisjoni Regionaalasjade Peadirektoraadi ja selle peadirektori hr Dirk Ahneri, Euroopa Liidu eesistujamaa Poola Vabariigi regionaalarengu ministri Elżbieta Bieńkowska poole.

Vastuvõetud

Omavalitsusfoorumil Tallinnas, 18. novembril 2011. a